

ŁÓDŹ.pl

DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

VADEMECUM HISTORII ŁÓDZI ODC. 133

ŻYCIE NA KARTKI

strona 7

MIASTO KOMIKSU I GIER

FESTIWAL JUŻ W TEN WEEKEND **strona 3**

AKTUALNOŚCI

DZIAŁA NOWY
PSZOK NA
BAŁUTACH

strona 2

AKTUALNOŚCI

SKRZYŻOWANIE
GOTOWE – KONIEC
UTRUDNIEN

strona 3

TEMAT NUMERU

HOTELE
W ODNOWIONYM
ZABYTKACH

strony 8-9

KRZYŻÓWKA + SUDOKU

CHWILA RELAKSU
DLA KAŻDEGO

strony 12-13

LIGHT MOVE FESTIVAL

W weekend 26–28 września w Łodzi odbędzie się 15. edycja Festiwalu Kinetycznej Sztuki Światła Light Move Festival. To jedna z największych imprez plenerowych w mieście.

Tegoroczny festiwal obejmie m.in. plac Wolności, Pałac Rodziny Poznańskich, park Staromiejski, ul. Piotrkowską oraz pasaż im. Schillera. Na czas przygotowań do festiwalu oraz podczas imprezy w centrum miasta będą obowiązywać zmiany w ruchu – innymi trasami będą kursować autobusy i tramwaje MPK-Łódź. Żeby usprawnić łodzianom i przyjezdnym do-

TRZY DNI ZACHWYTU ŚWIATŁEM

jazd na festiwalowe trasy i późne powroty, do godz. 1:00 wydłużone zostanie kursowanie tramwajów zarówno po trasie W-Z, jak i po al. Kościuszki i ul. Zachodniej. Festiwal Światła będą obsługiwać też specjalne linie z zabytkowym taborem – tramwajowa 102 i autobusowa 151. Na czas festiwalu części-

wo wyłączonych z ruchu zostanie wiele ulic, położonych w sąsiedztwie ul. Piotrkowskiej, placu Wolności i pasażu im. Schillera. Poruszanie się po Śródmieściu będzie utrudnione, dlatego żeby dostać się na Light Move Festival, lepiej skorzystać z komunikacji miejskiej.

red

FOT. ŁÓDŹ.PL

INFO

Więcej informacji na temat Light Move Festival 2025 (m.in. atrakcje, komunikacja) znajdziecie w wydaniu „Łódź.pl” w piątek, 26 września.

Szumią liście nowych drzew

Łódź porasta coraz więcej drzew. Tylko w ostatnich tygodniach posadzono ich kilkadziesiąt w różnych częściach miasta.

Na ul. Krzywickiego pojawiło się 30 majestatycznych jesionów wyniosłych, ul. Pabianicką ozdobiło 25 lip drobnolistnych odmiany 'Greenspire', a na ul. Mazowieckiej zasadzono 32 drzewa tego samego gatunku. Lipa 'Greenspire' jest szczególnie ceniona w miastach – ma zwartą

koronę, pięknie pachnie w czasie kwitnienia oraz przyciąga pszczoły i inne owady zapylające. Z kolei jesion wyniosły to gatunek długowieczny i odporny na warunki pogodowe, którego okazy osiągają nawet 40 m wysokości.

Jo-Lu

Postępy na UNIWERSYTECKIEJ

Trwa remont wschodniej nitki ul. Uniwersyteckiej, obejmujący odcinek od ul. Narutowicza do ronda Solidarności. Po koniecznych przygotowaniach i demontażach drogowych rozpoczęli etap robót ziemnych. W następnej kolejności przystąpią do prac brukarskich i wymia-

ny zużytej nawierzchni, którą zastąpi świeża warstwa asfaltu. Zakres prac przewiduje także budowę nowych peronów na przystankach autobusowych, razem z płytami postojowymi, na których zatrzymać się będą pojazdy MPK-Łódź.

WS

PSZOK na Bałutach już działa

W poniedziałek, 22 września oddany do użytku mieszkańcom został nowy, czwarty już w Łodzi, Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Mieści się przy ul. Wersalskiej i ułatwi pozbywanie się tzw. trudnych śmieci całej północnej części miasta.

Bałucki PSZOK jest otwarty w dni powszednie w godz. 7:00–19:30, a w soboty w godz. 7:00–14:00. Przyjmuje odpady, które nie powinny się znaleźć w pergolach, m.in. odpady budowlane, opony (cztery rocznie), meble, telewizory, radia, sprzęt AGD, baterie i akumulatory, farby, ramy okien-

ne, liście, chemikalia, a także odzież i tekstylia. Od mieszkańców Łodzi odpady są przyjmowane nieodpłatnie. AS

Z BUDŻETU OBYWATELSKIEGO DODATKOWY PARKING

Na tyłach bloku przy ul. Okrzei 3 na Kozinach zakończono budowę nowego parkingu, który zapewni mieszkańcom 10 dodatkowych miejsc postojowych. Ta niewielka inwestycja to realizacja projektu zgłoszonego do Łódzkiego Budżetu Obywatelskiego.

westycje bliskie ludziom i odpowiadające na codzienne wyzwania, takie jak ten parking – podkreśla Agata Burlińska, zastępca dyrektora Biura Aktywności Miejskiej w Łodzi.

Nowy parking uzupełnia istniejącą infrastrukturę – na całym zapleczu bloku przy ul. Okrzei 3 można bezpiecznie zaparkować ponad 40 samochodów.

Jo-Lu

CIEMNA STRONA MIASTA

NA SYGNALE

PRZYSZŁA KRYSKA NA... WANDALA

Niemalym wysiłkiem policji zatrzymano 62-latkę, który w nocy z 17 na 18 września zniszczył elewację Sądu Okręgowego w Łodzi, pisząc po budynku farbą w sprayu. Sprawcę zatrzymano już następnego dnia, m.in. dzięki zapisom z kamer moni-

toringu. W toku dalszych czynności okazało się, że mężczyzna pomalował nie tylko budynek Sądu Okręgowego, ale również Sąd Rejonowy przy al. Kościuszki oraz kamienice na ul. Piotrkowskiej i ul. Więckowskiego, a także rozlał farbę na

pl. Dąbrowskiego. Sześćdziesięciodwuletek odpowie za zniszczenia mienia, nieumyślne zniszczenie zabytku oraz znieważenia konstytucyjnych organów RP, za co może mu grozić kara nawet 5 lat pozbawienia wolności.

rp

MIASTO KOMIKSU I GIER

Za sprawą 36. Międzynarodowego Festiwalu Komiksu i Gier w najbliższy weekend (27-28 września) Łódź ponownie stanie się areną spotkań z artystami tworzącymi komiksy i gry, premier nowości wydawniczych i konkursów.

Tegoroczny festiwal zgromadzi ponad 150 twórców z Polski i zagranicy oraz ponad 300 stoisk. W programie znajdą się spotkania autorskie, sesje autografów, premiery wydawnicze, tur-

nieje gier, konkurs cosplay, rodzinne warsztaty i wystawy. Do Łodzi przyjadą legendarne światowe komiksu - Bill Sienkiewicz, Sean Murphy, Enrico Marini i Keum Suk Gendry-Kim.

TRUST the process

Jednym z kluczowych wydarzeń tegorocznej edycji MFKiG będzie wystawa „TRUST the pro-

cess” autorstwa Przemysława Truścińskiego - grafika i ilustratora związanego z Łodzią, twórcy postaci Geralta z „Wiedźmina”. Ekspozycja w Centrum Komiksu i Narracji Interaktywnej EC1 obejmuje blisko 500 oryginalnych prac i stanowi największą prezentację dorobku artysty.

Nie tylko dla koneserów

Festiwal przygotował także bogatą ofertę dla rodzin. Strefa gier bez prądu zaoferuje setki planszówek, turnieje i warsztaty malowa-

nia figurek - od klasy-

ków po nowości wydawnicze. Najmłodszy będą mogli spróbować swoich sił w specjalnie zaprojektowanych warsztatach komiksowych i konkursach kreatywnych. Na uczestników czekać będą również food trucki, które stworzą kolorowe festiwalowe miasteczko z kuchniami z całego świata - idealne miejsce, by spędzić czas razem z rodziną i arenami.

Od ponad trzech dekad festiwal wyznacza kierunek polskiej popkulturze. Z nie-

wielkiego konwentu przerodził się w międzynarodowe wydarzenie, które co roku przyciąga dziesiątki tysięcy uczestników i konsekwentnie buduje prestiż Łodzi na arenie międzynarodowej.

Międzynarodowy Festiwal Komiksu i Gier 27-28 września

Atlas Arena, al. Bandurskiego 7 Sport Arena i Stadion Miejski im. W. Króla, al. Unii Lubelskiej 2

KILIŃSKIEGO/PRZYBYSZEWSKIEGO

Skrzyżowanie gotowe KONIEC UTRUDNIENIŃ

Południowy wlot skrzyżowania ul. Kilińskiego z ul. Przybyszewskiego jest w pełni przejezdny. Podróżowanie po tej części miasta jest jeszcze łatwiejsze. Następnym krokiem będzie powrót na ul. Kilińskiego tramwajów MPK-Łódź.

Przebudowa skrzyżowania z ul. Kilińskiego go była już końcowym akcentem modernizacji ul. Przybyszewskiego. Drogowcy wykonali pełen zakres prac: położyli nową nawierzchnię jezdni, chodniki i nowe wygodne przystanki. Nie brakuje nowych nasadzeń zieleni wzdłuż całego przebudowanego odcinka.

Wraz z zakończeniem prac na skrzyżowaniu przywrócono pełny ruch drogowy na ul. Kilińskiego - od ul. Przybyszewskiego do ul. Zarzewskiej. Tym samym powrócił swobodny przejazd całym odcinkiem od ul. Dąbrowskiego do ul. Milionowej. Na ostatniej prostej jest teraz demontaż na-

kładki torowej przy skrzyżowaniu ul. Kilińskiego z ul. Tymienieckiego. Tuż po tym, jak torowisko w tym miejscu zostanie ponownie połączone, na swoje stałe trasy na ul. Kilińskiego powrócą linia 1 na trasie Doły - dworzec Łódź Chojny oraz linia 5 na trasie Teofilów - Chojny Kurczaki. WS

ZIELEŃ OTOCZY HALE

W otoczeniu hali MOSiR w Łodzi, zarówno od strony al. Politechniki, jak i ul. Stefanowskiego, powstają efektowne zielone rabaty dzięki zimozielonym trawom - suchodrzewom. Całość uzupełnią kolumnowe graby, które będą pięknie się prezentować na tle nowoczesnego budynku hali. Nasadzenia zakończą się jeszcze w październiku.

Jo-Lu

Tylko w tym roku w Łodzi odbetonowano już 20 miejskich przestrzeni.

ul. Wschodnia 54

ul. Piotrkowska 115

ul. Włókiennicza 2

NOWE PRZESTRZENIE DLA BIZNESU

WEŹ UDZIAŁ W LICYTACJI!

29 września odbędzie się kolejna licytacja miejskich lokali użytkowych. Do wynajęcia są pomieszczenia w kamienicach w centrum, w budynkach po rewitalizacji oraz mniejsze lokale osiedlowe w halach targowych.

Wśród ofert są przestronne przestrzenie w zabytkach, m.in. przy ul. Narutowicza 29, ul. Kilińskiego 47 czy

ul. Legionów 3 – wymagające szczególnej troski przy adaptacji i remontach, ale jednocześnie będące prestiżowymi adresami. Przy ul. Piotrkowskiej 118 i ul. Wschodniej 54 do zajęcia są lokale pod gastronomię. Z kolei przy ul. Tuwima 52 można będzie starać się o wynajęcie przestrzeni handlowej, odpowiedniej do prowadzenia działal-

ności usługowej czy sklepu. Osobną kategorię przetargu stanowią lokale w halach targowych przy ul. Piotrkowskiej 317 – na szeroko pojętą działalność handlową.

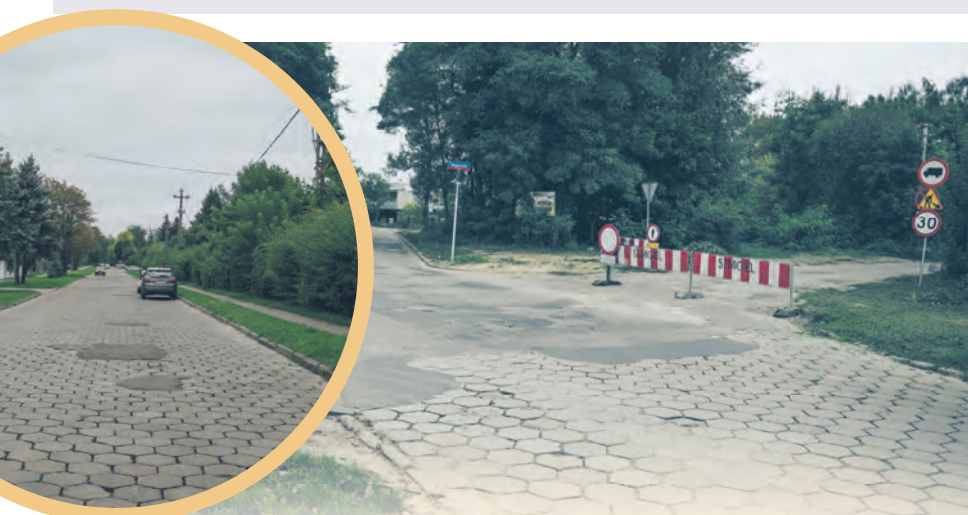
Jo-Lu

ul. Tuwima 52

Więcej o przetargu:

Najpierw Krańcowa, potem Biegunowa

Od zmian w organizacji ruchu rozpoczyna się remont nawierzchni ul. Krańcowej (od ul. Biegunowej do ul. Namiotowej), który poprzedzi przebudowę ul. Biegunowej (pomiędzy ul. Krakowską a ul. Jagodnica).

Inwestycja na ul. Biegunowej była wiosną omawiana z okolicznymi mieszkańcami podczas spotkań na temat planowanych zmian drogowych w tym rejonie. To na ich wnio-

sek zakres prac rozszerzono o budowę nowych miejsc parkingowych przy ul. Krańcowej, a także remont nawierzchni samej ul. Krańcowej, co poprzedzi rozpoczęcie robót na ul. Biegunowej.

Przebudowę tej ostatniej podzielono na dwa etapy, by ograniczyć utrudnienia w ruchu i codziennym funkcjonowaniu okolicznych mieszkańców. Jako pierwszy remont przejdzie

odcinek od ul. Krakowskiej, do ul. Krańcowej, gdzie wymieniona zostanie nawierzchnia jezdni wraz jej podbudową oraz powstaną nowe chodniki, ciąg pieszo-rowerowy i perony przystankowe MPK. Zaplanowano też nasadzenia dodatkowej zieleni. Taki sam zakres prac planowany jest dla drugiego etapu – od ul. Krańcowej do ul. Jagodnica.

WS

Dostępny las

JAK Z NIEGO KORZYSTAĆ?

W czwartek, 25 września w godz. 10:00–14:00 w okolicach amfiteatru w parku Juliana odbędzie się otwarty piknik propagujący tzw. kąpiele leśne (forest bathing).

To forma terapii lasem, polegająca na świadomym wykorzystywaniu wszystkich zmysłów do kontaktu z naturą w celu odprężenia, redukcji stresu oraz poprawy samopoczucia i zdrowia.

Na uczestników czekają krótkie spacerzy w naturze, ekspozycje ilustracji i tablic edukacyjnych, warsztaty z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz wykład o bezpieczeństwie w przestrzeni miejskiej i przestrzeni zielonej. Impreza ma na celu promocję metodologii „Accessible Forest” („Dostępny Las”), dzięki której specjaliści pracujący z seniorami,

osobami z niepełnosprawnościami, migrantami, uchodźcami czy osobami doświadczającymi kryzysów psychicznych mogą wzbogacać swoje praktyki zawodowe o narzędzia pracy w naturze.

red

BEATA KOZIDRAK I KAMP!

NAJBARDZIEJ TANECZNY KONCERT W POLSCE

„House of Beata”, czyli jedyny koncert Beaty Kozidrak i KAMP!. Zobacz wyjątkowy projekt muzyczny i usłysz utwory Beaty w nowym wydaniu. Koncert odbędzie się 29 listopada w Atlas Arenie.

Bliżej Beaty i jej intymnego, muzycznego świata być już nie można. Jej sceniczna energia podkrecona beatami KAMP! to muzyczne doświadczenie, którego jeszcze nie można przegapić! „House of Beata” to więcej niż koncert – to prawdziwa, klubowa i elektroniczna impreza. Do aranżacji swoich naj-

wiekszych hitów z czterech solowych płyt Beata zaprosiła zespół KAMP! Mimo zakończenia swojej działalności reaktywuje się on jednorazowo, specjalnie na to niepowtarzalne widowisko. „House of Beata” to podróż przez solowy dorobek Beaty z płyt: „Beata” (1998), „Teraz płynę” (2005), „B3” (2016) i „4B” (2023), udowadniający, że jest artystką, która potrafi dostosować swoją twórczość do nowych czasów, nie tracąc przy tym swojej wyjątkowej tożsamości.

mat. pras.

INFO

Bilety od 159 zł do kupienia na eventim.pl

CZY MOŻNA ŻYĆ BEZ POWIETRZA?

Łódź świętuje Rok Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej. Biblioteka Miejska w Łodzi zaprasza do udziału w wyjątkowym cyklu wydarzeń poświęconym Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej – jednej z najważniejszych polskich poetek XX wieku.

Rok 2025 został ogłoszony Rokiem Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej. To idealna okazja, by na nowo odkryć jej niezwykłą twórczość – śmiałą, pełną pasji i buntu. Poetka była głosem kobiecej niezależności, łamała stereotypy oraz odważnie pisała o miłości, seksualności i wolności. Dziś, gdy twórczość kobiet wciąż walczy o należne jej miejsce w kulturze, spotkania inspirowane jej dorobkiem stają się przestrzenią refleksji i dyskusji. – Chcemy pokazać Pawlikowską-Jasnorzewską nie tylko jako poetkę, ale też jako kobietę, która miała odwagę iść pod prąd, mówić własnym głosem i inspirować innych – podkreślają organizatorzy. – To także zaproszenie do rozmowy o roli kobiet w kulturze i społeczeństwie – wczoraj i dziś.

Program wydarzeń

KOBIETA WCZORAJ I DZIŚ

23 września, godz. 17:30
Biblioteka Wolność, pl. Wolności 4

Panel dyskusyjny o feminizmie. Goście: Marta Dzido, Sylwia Chutnik, Marta Frej. Spotkanie tłumaczone na polski język migowy.

BUNTOWNICZKA CZY ROMANTYCZKA

26 września, godz. 17:30
Biblioteka Rozgrywka,
ul. Powstańców Wielkopolskich 3

Spotkanie z Sylwią Chutnik
Moderacja: Sywia Wiśniewska

CZY WIERZYSZ W MIŁOŚĆ?

27 września, godz. 18:00
Biblioteka Rozgrywka,
ul. Powstańców Wielkopolskich 3

O granicy między erotyzmem a pornografią we współczesnej kulturze. Gość: Tomasz Raczek (krytyk filmowy). Spotkanie tłumaczone na polski język migowy. Moderacja: Natalia Królikowska

DZIEJE SIĘ W ŚRODĘ

Ziemia obiecana

O godz. 18:00 Kino EC1 (ul. Targowa 1/3) zaprasza na projekcję „Ziemi obiecanej” Andrzeja Wajdy z komentarzem na żywo cenionej łódzkiej przewodniczki Justyny Tomaszewskiej, która opowie o filmowych lokacjach, przemysłowej historii Łodzi i kulisy ekranizacji powieści Reymonta. Bilety: 25 zł.

DZIEJE SIĘ W CZWARTEK

Spacer po zakamarkach Starego Widzewa

Na godz. 17:00 zaplanowano „Spacer po zakamarkach Starego Widzewa”, podczas którego odkrycie miejsca związane z historią robotniczego osiedla oraz bogatym sportowym dziedzictwem dzielnicy. Dowiedziecie się, gdzie rodziły się widzewskie tradycje sportowe i jak rozwijała się kultura fizyczna wśród mieszkańców. Zbiórka przy basenie Anilana. Udział bezpłatny.

MARIA Z POMNIKA ZDJĘTA

9 października, godz. 17:30
Biblioteka Wolność, pl. Wolności 4

Panel dyskusyjny o „kobietach-pomnikach” polskiej literatury. Goście: Małgorzata Czyńska, Sylwia Chwedorczuk. Moderacja: Marta Zdanowska

Wstęp na wszystkie wydarzenia jest wolny.

W RYTMIE BUENA VISTA

Roberto Fonseca to kubański pianista, wokalista, multiinstrumentalista, kompozytor, producent i lider zespołu. Urodzony w Hawanie, wydał wiele solowych albumów w przenikających się gatunkach, był nominowany do nagrody Grammy i wielokrotnie koncertował na całym świecie. 26 września o godz. 19:00 wystąpi w klubie Wytwórnia (ul. Łąkowa 29).

nowią podstawę brzmienia, które buduje mosty między starożytnością a nowoczesnością, jednocześnie podejmując wyzwania. Red

ZGARNIJ BILETY NA KONCERT

Ceny biletów: od 240 do 290 zł, ale czytelnicy „Łódź.pl” mogą zgarnąć wejściówkę na Facebooku. Wystarczy obserwować profil „Łódź.pl”, szczegóły w środę o godz. 14:00.

Koncert to wydarzenie obowiązkowe dla wszystkich miłośników muzyki świata. Niezapomniana podróż po świecie latynoskim, w pulsie Buena Visty z różnymi wpływami innych gatunków. Głębokie afrokubańskie korzenie Fonseca sta-

ZAPISY NA ZAJĘCIA W CZAS-ACH

ZAPLANUJ PAŹDZIERNIK

Centra Zdrowego i Aktywnego Seniora zapraszają na październikowe zajęcia. Zapisy już w czwartek, 25 września.

Jesień to doskonały moment, by zadbać o zdrowie, nawiązać nowe znajomości i spróbować nowych wyzwań. Centra Zdrowego i Aktywnego Seniora zapraszają łodzian w wieku 60+ na październikowy cykl prozdrowotnych, edukacyjnych i integracyjnych zajęć.

Zapisy odbędą się w czwartek, 25 września w godz. 9:00-13:00 we wszystkich siedmiu CZAS-ach:

- ul. Cieszkowskiego 6, tel. 665 004 038,

- ul. Felińskiego 7, tel. 697 404 697,
- ul. Libelta 16, tel. 42 655 30 39,
- ul. Nastrojowa 10, tel. 516 553 412,
- ul. Przyrodnicza 7/9, tel. 42 617 12 32,
- ul. Rzgowska 170, tel. 665 005 612,
- ul. Szpitalna 6, tel. 502 322 547.

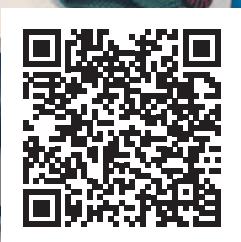
W programie aktywności proponowanych seniorom są m.in. ćwiczenia ruchowe (gimnastyka relaksacyjna, joga kręgosłupa, nordic walking), zajęcia twórcze (taniec, rękodzieło, warsztaty kulinarne i literackie), spotkania ze specjalistami

(z dietetykiem, psychologiem, doradcą zdrowia), jak również warsztaty z cyfrowego wsparcia w zakresie obsługi smartfona i mediów społecznościowych. Zajęcia prowadzone są przez doświadczonych instruktorów, w kameralnej atmosferze i z uwzględnieniem możliwości uczestników. Nie trzeba mieć wcześniejszego doświadczenia – wystarczy chęć do działania. Liczba miejsc jest ograniczona.

red

Szczegóły i harmonogramy:

JOGA W BIAŁEJ FABRYCE

RELAKS I WYCISZENIE

W Centralnym Muzeum Włókiennictwa w Łodzi co piątek odbywają się zajęcia jogi, które pozwalają zrelaksować się po intensywnym tygodniu i łagodnie rozpocząć weekend.

To doskonała okazja, by zadbać o sprawność i dobre samopoczucie w wyjątkowej, klimatycznej przestrzeni Białej Fabryki.

Ponieważ spotkania są przeznaczone dla osób początkujących, uczestnicy mogą liczyć na spokojne wprowadzenie w świat jogi oraz indywidualne podejście instruktorki Adrianny Rakowskiej. Praktykowana przez nią joga wywodzi się bezpośrednio od vinyasy kramy jogi, w której zasadniczą rolę

odgrywa zintegrowanie w człowieku ruchu, oddechu i uważności. Najbliższe zajęcia odbędą się 26 września o godz. 17:00, a kolejne spotkania – w październiku. Bilety w cenie 19 zł można kupić w kasie przed zajęciami lub na stronie internetowej bilety.cmwl.pl.

Jo-Lu

INFO

SENIORZY WOBEC AI

Czy komputer, telefon lub robot mogą naprawdę pomóc? I to tak, żeby nie denerwować, ale ułatwiać życie? Już wkrótce seniorzy będą mogli o tym porozmawiać z naukowcami Politechniki Łódzkiej.

25 września w godz. 10:00-12:00 w Mediatece MeMo (ul. Moniuszki 5) odbędą się warsztaty „Razem o przyszłości wspieranej technologią”. Spotkanie zaplanowano w małych grupach, przy kawie i ciastku. Seniorzy opowiedzą o tym, co im pomaga, a co przeszkadza w korzystaniu z nowych technologii.

– Nie chodzi o testowanie gadżetów, ale o realne po-

trzeby ludzi. Zastanowimy się, w jakich sytuacjach technologia wspiera samodzielność, komunikację czy opiekę, a kiedy potrafi irytować. Wspólnie wymyślimy też przykłady, jak robot mógłby pomagać na co dzień – mówi dr hab. Edyta Pietrzak, prof. PŁ. Warsztaty są częścią międzynarodowego projektu, poświęconego wpływowi sztucznej inteligencji na społeczeństwo. Organizatorzy chcą, by badania nie powstawały w oderwaniu od rzeczywistości, tylko w oparciu o głos mieszkańców – w tym przypadku łódzkich seniorów.

KM

Wędlna I 100 g	Mięso II 250 g	Mięso II 250 g	Mięso II 250 g	Mięso II 300 g	Mięso I 250 g	Mąka 1000 g XI 82	Cukierki 250 g XI 82	Cukierki 250 g XI 82	Cukier 500 g XI 82	Cukier 1500 g XI 82	Proszek 100 g XI 82	R-PiII 10 XI 82	Tłuszcze 375 g XI 82	Czekolada 100 g XI 82	R-PiII 20 XI 82
----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	---------------	-------------------	----------------------	----------------------	--------------------	---------------------	---------------------	-----------------	----------------------	-----------------------	-----------------

Powstanie „Solidarności” w sierpniu 1980 r. znacząco wpłynęło na sposób sprawowania władzy, wymuszając demokratyzację życia społecznego, oraz zachęcało do działania wiele środowisk. Kolejne miesiące przynosiły jednak wzrost napięcia na linii związek-władza, wskutek czego dochodziło do żywiołowych protestów.

ŻYCIĘ NA KARTKI

W samym związku też nie było spokoju - dochodziło do coraz wyraźniejszych sporów między różnymi środowiskami opozycyjnymi. Toczyły się dyskusje, ludzie masowo tworzyli struktury

choć ten rodzaj zakupów miał już w naszym kraju bogatą historię. Reglamentacja wielu produktów była wprowadzona zaraz po wojnie i przedłużała okres okupacyjnych niedoborów. Druga faza kartkowa nastąpiła w latach

50. XX w., kiedy znów zaczęło brakować mięsa, cukru i innych artykułów. Trzeci okres cennych karteczek przypadł w czasach gierkowskich, gdy w lipcu 1976 r. wprowadzono pierwsze kartki na cukier i niestety na tym się nie skończyło. Warto jednak przypomnieć, że postulat wprowadzenia kartek na mięso pojawił się na liście tzw. postulatów gdańskich w sierpniu 1980 r., co miało zagwarantować podstawowe potrzeby społeczne, bo sklepy świeciły pustkami, tworzyły się gigantyczne kolejki i zdarzały się okupacje placówek han-

Marsz głodowy w Łodzi w lipcu 1981 r. Nz. skrzyżowanie ul. Piotrkowskiej z ul. Traugutta

Powszechny kryzys dotyczył wszystkich branż. Brakowało praktycznie wszystkiego, dlatego gdy tylko jakieś towary pojawiały się w sklepie, natychmiast ustawiała się tam kolejka

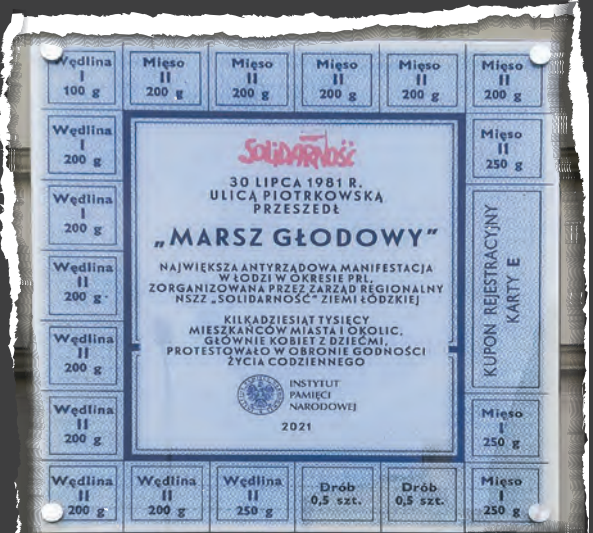
Na kłopoty... nożyczki

Operacja związana z kartkową reglamentacją produktów spożywczych była potężnym przedsięwzięciem logistycznym. Wydawanie co miesiąc w zakładach pracy czy innych instytucjach milionów kartek w wielu wariantach, a potem żmudne wycinanie ich w sklepie i wklejanie do dokumentacji handlowej

wymagały ogromnej pracy organizacyjnej, nie wspominając już o tempie obsługi klientów w placówkach handlowych. I chociaż kartki były, to cukru, mięsa i wędlin nadal brakowało. Co więcej, zaczęło przybywać kartek, które same stały się cennym towarem, przedmiotem spekulacji, wymiany i fałszerstw.

W kolejnych miesiącach pojawiły się kartki na masło, mąkę, kasze, ryż, proszek do prania, artykuły dla niemowląt, cukierki, czekoladę, alkohol, papierosy, mydło, mleko, smalec, a nawet na buty, no i oczywiście na benzynę. Osobną kwestią są transakcje, do których dochodziło przy pomocy kartek...

mi, które nie były skłonne do realizacji zobowiązań, wynikających z porozumień sierpniowych, także dotyczących samej działalności organizacji związkowych. Ogólny społeczny protest skierowany był jednak w stronę fatalnego zaopatrzenia sklepów, niedoborów produktów żywnościowych oraz uciążliwości codziennego życia. Pod koniec lipca 1981 r. przez aglomerację przetoczyła się łódzka fala protestów przeciw złej sytuacji rynkowej, a jej najbardziej spektakularnym akcentem był słynny marsz głodowy kobiet łódzkich. 30 lipca kilkadziesiąt tysięcy kobiet przemaszerowało ulicą Piotrkowską w dramatycznym proteście, niosąc afisze z alarmującymi hasłami oraz nagie zwierzęce kości.

Tablica upamiętniająca marsz kobiet na dawnym budynku „Solidarności” przy ul. Piotrkowskiej 258/260

wstępowali w struktury związku, a warto przypomnieć, że w szczytowej fali poparcia „Solidarności” liczyła 10 mln osób. PZPR miała wówczas 3 mln członków, a wielu działaczy oddawało swoje legitymacje i włączało się w nurt odnowy. Zawierowania polityczne nie powstrzymały jednak narastającego kryzysu gospodarczego - rynek załamał się dość szybko.

Kartki zwane pożądanem

To nie był prima aprilis, kiedy 1 kwietnia 1981 r. w portfelach Polaków znalazły się kartki na mię-

50. XX w., kiedy znów zaczęło brakować mięsa, cukru i innych artykułów. Trzeci okres cennych karteczek przypadł w czasach gierkowskich, gdy w lipcu 1976 r. wprowadzono pierwsze kartki na cukier i niestety na tym się nie skończyło. Warto jednak przypomnieć, że postulat wprowadzenia kartek na mięso pojawił się na liście tzw. postulatów gdańskich w sierpniu 1980 r., co miało zagwarantować podstawowe potrzeby społeczne, bo sklepy świeciły pustkami, tworzyły się gigantyczne kolejki i zdarzały się okupacje placówek han-

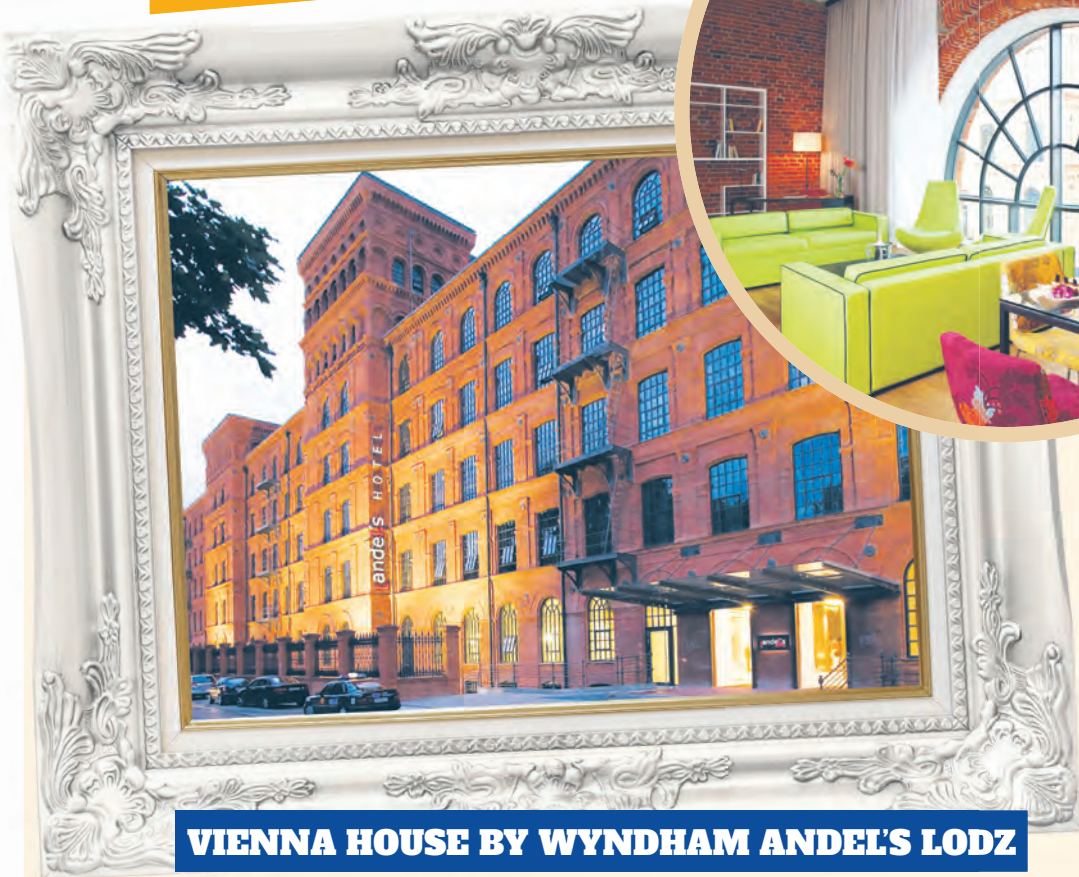
Bony miały być wprowadzone na kilka miesięcy, ale zostały z nami na dłużej. Te na cukier przetrwały do 1985 r., a kartki na mięso jako ostatnie zniesiono dopiero 1 sierpnia 1989 r. Ślady tamtych dziwnych czasów pozostały do dziś w grubych kłaserach kolekcjonerów, pełnych kolorowych kartek z lat 80. XX w. na niemal wszystkie reglamentowane produkty, a 1 kwietnia 1981 r. rozpoczął niemal 10-letni okres prima aprilis, choć to nie były raczej udane żarty.

Marsz głodowy łódzkich kobiet

Rok 1981 przyniósł wiele innych zatargów z władza-

agr
FOT. ŁÓDŹ.PL, (ARCHIWUM)
WOJCIECH MARKIEWICZ
(ARCHIWUM DOMOWE)

U góry kartka na mięso i wędliny z czerwca 1981 r. oraz fragmenty kartek z 1982 r.

VIENNA HOUSE BY WYNDHAM ANEL'S LODZ

Dawna przędzalnia Izraela Poznańskiego przy ul. Ogrodowej 17 dziś błyszczy jako czterogwiazdkowy hotel, który od otwarcia w 2009 r. zdobywa międzynarodowe nagrody. To miejsce, w którym surowa cegła i industrialne przestrzenie spotykają się z nowoczesnym designem. Goście zachwycają się skySPACE – przeszklonym basenem na dachu z panoramicznym widokiem na Łódź. Anel's to także galeria sztuki, elegancka restauracja i strefa wellness. Obiekt kusi unikatowym klimatem i sąsiedztwem Manufaktury z jej bogatą ofertą kulturalną i gastronomiczną. To adres obowiązkowy nie tylko dla turystów, ale i dla łodzian szukających wyjątkowej przestrzeni na kolację czy spotkanie w niezwykłym otoczeniu.

HOTEL

W ODNOWIONYM ZABYTKACH

APARTHOTEL T12

Ulica Traugutta 12 to adres z historią. Kamienica z 1897 r., dzieło architekta Dawida Landego, po latach katastrofalnego zaniedbania została pieczołowicie odnowiona przez nowych właścicieli. Ośmioletni proces rewitalizacji pod nadzorem konserwatora zabytków przywrócił budynkowi dawno zapomnianą świetność – od sztukaterii i balkonów po marmurowe schody i piec kafelowe. Dziś T12 to nowoczesny aparthotel łączący elegancję XIX-wiecznej kamienicy z komfortem XXI wieku. To przykład, jak historia może stać się inspiracją dla współczesności.

TKALNIA SNU

Przy ul. 6 Sierpnia 47 jeszcze niedawno stał pusty budynek dawnej tkalni. Dziś działa tu Tkalnia Snu – kameralny aparthotel, który udowadnia, że industrialne przestrzenie mogą zamienić się w miejsce pełne ciepła i klimatu. Odrestaurowane cegły, drewniane elementy z odzysku i 27 apartamentów, z których część ma antresole, tworzą wyjątkową atmosferę. Historia miejsca jest fascynująca – od zakładu włókienniczego, przez produkcję automatów do gier, aż po więzienną szwalnię. Dziś Tkalnia Snu przyciąga gości swoją autentycznością i stylem. To także świetny adres na spotkanie ze znajomymi w nietuzinkowych wnętrzach.

FOT. LODZ.PL, MAT. PRAS.

ELLE

CH

Łódź od lat udowadnia, że nie ma sobie równych, jeśli chodzi o umiejętność nadawania nowego życia zabytkom. Łączenie przeszłości z nowoczesnością to łódzka specjalność. Doskonałym przykładem są hotele, które powstały w dawnych fabrykach, pałacach czy kamienicach. To miejsca unikatowe – architektoniczne perełki, które zachwycają nie tylko turystów, ale także samych łodzian. Warto zajrzeć do nich na kolację, spotkanie z przyjaciółmi czy rodzinną uroczystość.

PAŁAC HEINZLA

Na skraju Lasu Łagiewnickiego, kilka kilometrów od centrum Łodzi, rośnie hotelowe marzenie. Pałac Ludwika Heinzla, zbudowany w 1898 r., przechodzi jedną z najbardziej spektakularnych rewitalizacji w regionie. Już wkrótce zamieni się w luksusowy kompleks z dziewięcioma apartamentami, oranżerią, spa, kinem i kawiarnią. Największy apartament będzie miał aż 400 mkw. i prywatne jacuzzi na dachu. Właściciele planują też odbudowę dawnego domku ogrodnika oraz budowę nowego hotelu z dodatkowymi pokojami. To miejsce, które łączy splendor rezydencji przemysłowego rodu z nowoczesnymi udogodnieniami, a całość tonie w dziewięciohektarowym parku. Otwarcie planowane jest na koniec 2025 r.

GRAND HOTEL

Grand Hotel przy ul. Piotrkowskiej, funkcjonujący od 1888 r., w ostatnich latach przeszedł generalny remont, a za sprawą nowych właścicieli zyskał na luksusie i splendorze. To najstarszy i najsłynniejszy hotel w Łodzi – obiekt, który przez dekady gościł artystów, polityków i ludzi kultury. Po odnowieniu jest pięciogwiazdkowym hotelem (pierwszym tej klasy w Łodzi) z ponad 150 pokojami, restauracjami, kawiarnią oraz centrum wellness ze spa i basenem. Grand Hotel to synonim prestiżu i elegancji – przestrzeń, do której chętnie wracają zarówno turyści, jak i łodzianie pragnący poczuć atmosferę dawnej Łodzi w najlepszym wydaniu.

HOTEL PIETRZYNA

W styczniu 2024 r. przy ul. Piotrkowskiej 40 po czteroletnim remoncie drzwi dla gości otworzył urzekający elegancją i dbałością o detale Hotel Pietryna, który powstał w 150-letniej kamienicy Silbersteinów. Choć to na wskroś nowoczesny obiekt w standardzie czterogwiazdkowym, właściciele zadbałi o zachowanie w nim cennych dla łódzkiej historii detali: drewnianej galerii od strony dziedzińca, spiralnych schodów i zabytkowych drzwi, które przenoszą gości w czasy świetności łódzkiej secesji. Wnętrza są przytulne, a jednocześnie eleganckie. Do tego oranżeria z widokiem na dziedzińiec, kameralna siłownia i biblioteka – wszystko, czego potrzeba, by poczuć się wyjątkowo.

KRZYWA KAMIENICA

Przy zbiegu ul. Próchnika i ul. Lipowej stoi budynek, którego linia frontu łączy się wzdłuż linii połączenia obu tych ulic. To słynna Krzywa Kamienica, odrestaurowana z niezwykłą pieczołowitością, która obecnie jest aparthotelem z restauracją Kzrywe Szklanki (pisownia oryginalna). Stanowi dowód na to, że nietypowa architektura może stać się atutem i magnesem dla gości. Wnętrza zostały wyposażone w nowoczesne udogodnienia, ale zachowano klimat dawnej kamienicy.

AS

Młodzi w rolach RADNYCH

18 sierpnia w dużej sali obrad Rady Miejskiej w Łodzi uczniowie XXX Liceum Ogólnokształcącego oraz Zespołu Szkół Ekonomiczno-Turystyczno-Hotelarskich rozegrali „Miastogrę”. Wcielili się w role radnych miejskich i spróbowali swoich sił w procesie podejmowania decyzji. Osobiście mogli przekonać się, jak wygląda codzienna praca samorządowców.

Lekcja obywatelska w formie gry

„Miastogra”, symulacyjna gra edukacyjna stworzona przez Unię Metropolii Polskich, to propozycja nowoczesnej edukacji obywatelskiej, która odchodzi od schematycznego przekazywania wiedzy na rzecz praktycznego działania.

Zamiast biernego słuchania o tym, jak funkcjonuje rada miejska, uczestnicy zostali zaproszeni do doświadczenia jej mechanizmów w formie gry. Podzieleni na kluby radnych, opracowywali strategię, dyskutowali nad projektami uchwał i podejmowali decyzje, które wpływały na kształt „ich miasta” – odzwierciedlonego w specjalnej aplikacji.

Rozgrywka była dy-

namiczna, pełna argumentów, kontrargumentów i prób przekonywania do własnych racji. Młodzież mierzyła się z koniecznością łączenia różnych interesów, szukania kompromisów i podejmowania decyzji w warunkach braku jednomyślności. Nie brakowało rywalizacji, ale też współpracy, gdy kluby radnych decydowały się na wspólne działania w imię realizacji szerszych celów. Dzięki takiej formule uczestnicy mogli lepiej zrozumieć, że demokracja lokalna to nie tylko procedury, lecz także sztuka dialogu i umiejętność godzenia odmiennych perspektyw. Mogli rozwijać kompetencje obywatelskie i uczyć się współodpowiedzialności za miasto.

Edukacja i współpraca

Symulacja sesji rady miejskiej była praktyczną lekcją społeczeństwa obywatelskiego i współpracy różnych środowisk na rzecz młodzieży. Działania tego typu służą rozwojowi poczucia odpowiedzialności za lokalną wspólnotę, pokazując, że każdy mieszkaniec ma realny wpływ na kształtowanie otoczenia.

BAM

Bezpieczni w sieci i w życiu+

25 września w Łodzi rozpoczyna się cykl warsztatów dla młodzieży, które mają pomóc młodym ludziom lepiej poruszać się we współczesnym świecie – zarówno tym realnym, jak i wirtualnym. Zajęcia, które potrwają do końca roku, poprowadzą edukatorzy z Fundacji SEXEDPL, a towarzyszyć im będą psychologowie z placówek opiekuńczych.

Pierwszym tematem, z którym zmierzą się uczestnicy, będzie bezpieczeństwo w sieci. Porozmawiają m.in. o hejcie i mowie nienawiści, ryzyku wyludzenia danych osobowych, przerabianiu zdjęć czy presji rówieśniczej związanej z internetowymi „challengeami”. Będzie też mowa o zjawiskach takich jak sharenting, deepfake czy FOMO.

– Chcemy pokazać młodym ludziom, jak bronić się przed zagrożeniami, a jednocześnie jak mądrze i zdrowo korzystać z internetu – podkreślają edukatorzy. Zajęcia będą się odbywać w godzinach popołudniowych, aby nie kolidowały ze szkołą ani innymi zajęciami dodatkowymi. Co ważne, warsztaty są prowadzone w formie interaktywnych

spotkań – z rozmową, analizą przykładów i praktycznymi ćwiczeniami. Nowy program to nie tylko nauka, ale i realne wsparcie, dzięki któremu młodzi łodzianie dostaną narzędzia, by pewniej poruszać się po świecie pełnym wyzwań i presji, a także by bezpiecznie rozwijać swoje pasje i relacje.

red

POPOŁUDNIE Z PRZEDSZKOLAKIEM

Po dniu pełnym zajęć i zabaw w przedszkolu dzieci często nadal mają w sobie mnóstwo energii i ciekawości świata. Warto ten czas wykorzystać, łącząc relaks, naukę i rodzinne chwile. Z okazji obchodzonego niedawno Dnia Przedszkolaka (20 września) podpowiadamy, co można robić z maluchem w Łodzi.

EC1

Dzieci znajdą tam specjalną Ulicę Żywiołów – przestrzeń zaprojektowaną z myślą o najmłodszych, gdzie mogą poznać świat przez zabawę i eksperymenty. Ogromne wrażenie robi także planetarium, które zabiera w podróż po gwiazdach i planetach, pozwalając odkrywać kosmos w skali, jakiej nie pokazuje żaden atlas. To miejsce, gdzie każdy maluch może poczuć się jak odkrywca.

ORIENTARIUM ZOO ŁÓDŹ

Orientarium to prawdziwa podróż do Azji Południowo-Wschodniej w samym sercu Łodzi. W tropikalnym klimacie dzieci mogą zobaczyć słonia indyjskiego, podziwiać orangutany wspinające się po linach czy stanąć oko w oko z krokodylem gawialowym. Niezapomniane wrażenie robi spacer 26-metrowym podwodnym tunelem, gdzie nad głową przepływają rekiny i majestatyczne płaszczyki. To miejsce, które angażuje wszystkie zmysły i przenosi w egzotyczny świat, d a l e k o poza codzienność.

AQUAPARK FALA

Nic tak nie rozładuje dziecięcej energii jak szaleństwo w wodzie. Aquapark Fala oferuje brodziki dla maluchów, zjeżdżalnie i baseny dostosowane do różnych grup wiekowych. To świetne miejsce, by zamienić popołudnie w małe wakacje – z dużą porcją ruchu i śmiechu.

TEATR LALEK ARLEKIN

Tu dzieci poznają magię teatru. Repertuar obejmuje spektakle dostosowane do widzów wszelkich grup wiekowych – od „Złotej Rybki” dla trzylatków, przez „Calineczkę”, po „Wielką zagadkę Misia Uszatka”. Lalki, muzyka i barwna scenografia przenoszą maluchy w czarowany świat opowieści. A starsze dzieci mogą dodatkowo spróbować swoich sił w escape roomie „Tajemnica Arlekina”.

LUNAPARK NA ZDROWIU

Tu każdy znajdzie coś dla siebie – od bezpiecznych instalacji dla najmłodszych po rozbudowane tory przeszkód dla starszaków. Największą atrakcją jest Wzgórze Trzech Wież z mostkami, drabinkami i zjeżdżalniami. Są też: wodna strefa z kurtynami wodnymi, linarium i integracyjny zestaw zabawowy. To miejsce, które nigdy się nie nudzi i w którym rodzice mogą odpocząć w otoczeniu zieleni.

CZYTANIE „MISIA USZATKA”

Choć Łódź oferuje wiele atrakcji, najcenniejsze chwile można spędzić w domu. „Misi Uszatek” to postać, która narodziła się właśnie w Łodzi – w literaturze dzięki Czesławowi Janczarskiemu i ilustracjom Zbigniewa Rychlickiego, a w animacji dzięki studiu Se-ma-for. Książki o przygodach misia z oklapniętym uszkiem uczą przyjaźni, współpracy i radości ze wspólnej zabawy. Wspólne czytanie buduje więź, rozwija wyobraźnię i przekazuje fragment łódzkiej kultury najmłodszym.

AQUAPARK FALA

NOWOŚĆ: SAUNOWANIE Z DZIEĆMI

Nowa rodzinna atrakcja na Fali – w strefie saun będą specjalne seanse dla dzieci. To pierwsza w Łodzi inicjatywa wprowadzająca w świat saunowania najmłodszych (od 3. do 17. roku życia).

– W Skandynawii na saunę zabiera się nawet niemowlęta, u nas jest to względna nowość. Z dobrodziejstw saunowania warto jednak korzystać od najmłodszych lat – mówi Krzysztof Babij, prezes Aquaparku Fala. Pierwsze saunowanie z dziećmi odbędzie się 4 października w godz. 9:00-10:00 (wejście od godz. 8:45, strefa saun będzie dostępna wyłącznie uczestnikom imprezy), kolejne są już planach. W programie: wprowadzenie z zasad bezpiecznego i zdrowego korzysta-

nia z saun oraz dwa seanse inhalacyjno-naparzeniowe w temperaturze 40-50°C, które poprowadzą doświadczeni saunamistrzowie. Będzie można także skorzystać z innych atrakcji: grotu śnieżnej z temperaturą -12°C, łożni do inhalacji solanką ciechocińską, jacuzzi, strefy relaksu, a także nowej zewnętrznej sauny fińskiej. Na dzieci czekać będzie poczęstunek z owocami i domową lemoniadą, a po naporzaniach w saunie chętni otrzymają drobinki lodu do nacierania ciała. Koszt udziału w saunowaniu dla dzieci to 50 zł (dla jednego dziecka i jednego opiekuna, dla dziecka z dwoma opiekunami to 70 zł). Bilety można kupić w kasach Aquaparku Fala i na aquapark.lodz.pl.

INFO

Więcej informacji:

DZIEJE SIĘ W ŚRODĘ

COŚ Z NICZEGO

warsztaty

Start: 24 września, godz. 17:00
Biblioteka Czterech Kultur, ul. Brzeźna 10

Twórcze warsztaty plastyczne dla dzieci w wieku od 6 lat. Uczestnicy zajęć wykonają pudełka na drobiazgi z patyczków po lodach. Udział bezpłatny, wymagane zapisy: tel. 571 553 047

DZIEJE SIĘ W CZWARTEK

MODNE DZIECIAKI
warsztaty

25 września, w godz. 9:30 - 11:00
MSK: Żubardź Centrum Animacji i Rewitalizacji „Rondo”, ul. Limanowskiego 166

Warsztaty dla dzieci, podczas których uczestnicy wykonają projekty strojów z różnych materiałów. Dodatkowo odwiedzą pracownię U-LA-LA!, by podziwiać lalki teatralne oraz poznać techniki ich animacji. Zapisy: tel. 42 653 36 45, 502 623 846, e-mail: b.socha@msk.lodz.pl

Stronę przygotowała redakcja najpopularniejszej w Polsce SERII KRZYŻÓWEK Z KORONĄ

Mikrofalowa wśród AGD	Zdobycz z wojny Libański iglak	Widno-krąg	Restaurator zabytków Opiekun zbiorów muzealnych	Oprawca na szafocie Skorupa z dzbana	9	Uchwyty torby	Komenda przed wystrzałem	Francuska czapka Znamię wypalone na skorze	Dawny słynny żeglarz	6	Wśród służb specjalnych	Chwilowy dotek sportowej formy	Znana nowela Prusa	
Latynoski wyrobnik			Z Salt Lake City Remis w szachach			Szczenie ze sfory "..." z Doliny Roztoki"	Balkańska potrawa Diabeł	7	Stolica Eswatini (Afryka)		Granica w matematyce	Zespół Jackowski	10	Wachmistrz Kmicica
Rodzaj cukierka				Gorejący w Biblii					Biała szata liturgiczna		Szara papuga z czerwonym ogonem			
Młodzieżowa zabawa w domu	Orły lub kaczk		11			Cios, uderzenie Adu z estrady			Naklejka na opakowaniu		Niejeden w folderze peceta			
Atak bombowców na cel	Korek na szosie			Ryba z płastug							2			Kryty pokład statku
			Lina przy maszcie				Internetowy mąciciel				Typ powozu			
Oczyszczająca wodę lub powietrze	W wyposażeniu karetki	8		Scully z serialu	4	1		Rodzinne miasto królowej Bony						Klub piłkarski z Aten
			Osada poza miastem				Wśród rewolwerów				12	Plaż z ropuszek		

Rozwiązaniem jest tytuł polskiego serialu kryminalnego.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

Ociepla od wewnątrz płaszcz	Do mycia podłóg Pot. szef-szkoły	Druk reklamowy	Pierwsza polska dynastia władców Cecha gleby o niskim pH	Liotta, aktor z USA	Imię Mickiewicza	Okresowy wiatr w Indiach	Zakazany temat Część habitu kapucyna	Radziecka wyrzutnia	Malinowy do herbaty	Nieprzemakalne buty	Dzierżawa lokalu
				Wkradał się w łaski króla			Banał, truizm		Chytrusek z bajki	Niemiecki obóz jeniecki	Wyspy z Teneryfą potocznie
Ziemniak regionalnie	2		Rutyniarz Metal w słowie "harcerz"		Wybryk lub szybki skok	Budynek w gulagu Legwan					
Monika, grała Nel				Japoński producent elektroniki	Element więzby dachu			Król z czasów młodości Dawida	Willa Szymanowskiego w Zakopanem	8	
Przewodniczka na targach	Mały Henryk		9		Nad nim Włodawa Najpiękniejsza		Ubytek mięsa na skutek odparowania wody		Halda, wysoka przyzma ziemi		Była włoska waluta
Złość, irytacja	Próg na Dnieprze			Karta dań, jadłospis							
			Tubylec z Cejlonu			Cenny gobelin wawelski			Piękny dom z ogrodem		
Głośno w muzyce	Wojciech, kompozytor		6				Element uprzęży na konia			"... Force One", film	
			Mazurski dopływ Narwi								

Rozwiązaniem jest tytuł polskiego serialu kryminalnego.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Sięgnij po krzyżówkę serii

KORONA

„Krzyżówki z Koroną”
DOSKONAŁE O KAŻDEJ PORZE ROKU

SUDOKU ŁATWE

		1	3	8	6		
	9					1	
8			9	6			2
3		7		8		9	4
			7		4		
1		5		9		8	6
9			6		1		3
	3						4
		4	8		2	5	

SUDOKU ŚREDNIE

5						3	8
		4		1	7		
2					9		1
	8	6	7		5		
	1						6
			1	8	9	5	
	4		8				5
			4	9		1	
3	8						9

SUDOKU ŚREDNIE

				7	9		1
			4				
	6				3	5	9
5	9					7	
		2				1	
		4			8		9
7	9	2					6
					5		
	5		3	1			

Sudoku przygotowała redakcja najpopularniejszej w Polsce serii Krzyżówek z Koroną

OGŁOSZENIA MIEJSKIE

PREZYDENT MIASTA ŁODZI

informuje, że w dniu 26.08.2025 r. (uzupełnienie z dnia 08.09.2025 r. oraz sprostowanie z dnia 17.09.2025 r.) do Biura Architekta Miasta wpłynął wniosek o ustalenie na rzecz DRUKARNIA CENTRUM sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie lokalizacji inwestycji mieszkaniowej pn.:

Budowa zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych z częścią usługową wraz z zagospodarowaniem terenu nieruchomości i niezbędnymi urządzeniami budowlanymi zlokalizowanych przy al. Marsz. Józefa Piłsudskiego 82 w Łodzi oraz inwestycji towarzyszącej pn.: Przebudowa sieci i instalacji podziemnych, projektowane przyłącza na działkach nr 18/14 oraz części działki nr 18/19 w obrębie W-23.

Wniosek z załącznikami jest dostępny w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Łodzi w zakładce „ustalenie lokalizacji inwestycji mieszkaniowej (na podstawie specustawy)”.

Uwagi do wniosku można składać w terminie 21 dni od publikacji ogłoszenia, w formie elektronicznej pod adresem: bam@uml.lodz.pl, w wersji papierowej w Łódzkim Centrum Kontakt z Mieszkańcami, ul. Piotrkowska 104, 90-926 Łódź lub na platformie "ePuap".

WWW.BIP.UML.LODZ.PL

MATERIAŁ PARTNERSKI

PULS
środa, 24.09, godz. 20:00

WRÓG U BRAM

Jude Law, Ed Harris, Bob Hoskins, Rachel Weisz, Joseph Fiennes to tylko niektóre gwiazdy występujące w dramacie wojennym „Wróg u bram”. Rok 1942, trwają zaciekle walki pod Stalingradem. Wasilij Zajcew, nieśmiały chłopak z zauralskiej wsi, zyskuje sławę, likwidując kilkudziesięciu oficerów wroga. Wykorzystują to wojenni propagandyści, a w bohaterskim snajperze zakochuje się Tania. Niemieckie dowództwo ściąga z Berlina najlepszego strzelca, majora Königa. Rozpoczyna się pojedynek dwóch godnych siebie rywali.

TVN 7
środa, 24.09, godz. 21:05

PLAN B

Na wypadek gdyby coś nie szło po naszej myśli, trzeba mieć w zanadrzu plan, tak jak bohaterowie komediodramatu „Plan B”. Zbliżają się walentynki. Natalia (Kinga Preis), Mirek (Marcin Dorociński), Agnieszka (Edyta Olszówka) i Klara (Roma Gąsiorowska) zostają postawieni w sytuacjach, które całkowicie odmieniają ich życie. Szczęśliwie spotykają na swojej drodze kogoś, kto pomaga im spojrzeć w przyszłość z nadzieją, a także uwierzyć, że trudne początki często prowadzą do zaskakującego finału.

TVN 7
czwartek, 25.09, godz. 21:05

ZANIM ODEJDĄ WODY

Tytuł „Zanim odejdą wody” sugeruje, że trzeba być w gotowości do rozwiązania! Peter (Robert Downey Jr.) spieszy się na samolot do Los Angeles. Musi na czas dotrzeć do szpitala, żeby towarzyszyć swojej

żonę przy porodzie. Na pokładzie samolotu wdaje się w bójkę z początkującym aktorem Ethanem (Zach Galifianakis, jeden z bohaterów „Kac Vegas”). Obaj zostają usunięci z samolotu, więc starają się dotrzeć do Kalifornii w inny sposób - wynajętym autem. Ich wspólna podróż jest jednak pasmem pechowych zdarzeń, w której sami bohaterowie nie są jedynymi poszkodowanymi.

PUCHAR POLSKI

GRA O NARODOWY

Piłkarze Widzewa Łódź i ŁKS-u Łódź przystępują do gry w Pucharze Polski. Możliwości inne, ale marzenie to samo – w maju zagrać na Stadionie Narodowym.

„Miało być tak pięknie, miało nie wiać w oczy nam i ociekać szczęściem” – ten wers z utworu zespołu HappySad idealnie opisuje sytuację w Widzewie. Milionowe transfery, zmiany trenerów, wielkie inwestycje i co? RTS nadal jest ekipą, która nie spełnia pokładanych w niej nadziei. Początek sezonu jest zupełnie do zapamiętania. Gęsta atmosfera i słabe wyniki sprawiają,

że w środowisku mówi się o zwolnieniu Patryka Czubaka. Tak, tego Patryka Czubaka, który rozegrał dopiero trzy mecze. Pucharowe starcie z Termalicą może przesądzić o pozycji młodego szkoleniowca. Ten ruch brzmi jak wariactwo i rzuwanie się od ściany do ściany, ale taka jest widzewska rzeczywistość. Zbyt duża wiara, że pieniądze mogą załatwić wszystkie problemy od razu? Być może. Jednak teraz najważniejsze, żeby czynnik ludzki „zaskoczył” na minizgrupowaniu i pokazał swoje prawdziwe umiejętności. Pierwszy gwizdek w Niecieczy zabrzmiał w środę (24 września) o godz. 21:00.

Rewanż za ligę

ŁKS, podobnie jak Widzew, w Pucharze Polski zmierzy się z ligowym rywalem. Dodatkową motywacją będzie to, że Rycerze Wiosny w tym sezonie już

przegrali z Chrobrym Głogów. Ostatnie wyniki drużyny Szymona Grabowskiego są więcej niż rozczarujące. Ostatni raz ŁKS wygrał ponad miesiąc temu. Pucharowa wiktoria na pewno osłodziłaby gorzkie porażki i pocieszyła kibiców, którzy nie kryją złości. Miała być walka o awans, a na ten moment łodzianie są w dolnej części tabeli. Czy mecz z Chrobrym będzie punktem zwrotnym? Przekonamy się w czwartek (25 września). Początek meczu o godz. 19:00.

PB

FOT. ŁODZ.PL

TERMALICA
NIECIECZA

PUCHAR POLSKI

ŚRODA
(24 WRZEŚNIA)
GODZ. 21:00WIDZEW
ŁÓDŹ

TVP SPORT

FOT. WIDZEW.COM

PUCHAR POLSKI

ŁKS
ŁÓDŹCZWARTEK
(25 WRZEŚNIA)
GODZ. 19:00CHROBRY
GŁOGÓW

TVP SPORT

OGŁOSZENIA MIEJSKIE

PREZYDENT MIASTA ŁODZI

informuje, że w dniach od 24 września 2025 r. do 15 października 2025 r. wywieszane będą na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Łodzi przy ulicy Piotrkowskiej 104 oraz zamieszczone na stronach internetowych Urzędu Miasta Łodzi (www.uml.lodz.pl) wykazy:

Nieruchomości stanowiących własność Miasta Łodzi przeznaczonych do sprzedaży w drodze przetargu, położonych w Łodzi przy:

1. ul. Srebrnej 12 i ul. Sierakowskiego 40, działki nr 313 i 317 w obrębie B-29, łączna powierzchnia 1944 m²;
2. ul. Jana Kasprowicza 9A, działki nr 239/4 i 239/5 w obrębie W-45, łączna powierzchnia 2048 m²;
3. ul. Jana Kasprowicza 9B, działka nr 239/1 w obrębie W-45, powierzchnia 2159 m²;
4. ul. Lawinowej 4 i ul. Lawinowej bez numeru, działki nr 109/3 i 109/4 w obrębie W-13, łączna powierzchnia 19812 m²;

Nieruchomości, w których udział Miasta Łodzi przeznaczony jest do sprzedaży w drodze przetargu, położonych w Łodzi przy:

1. ul. Zamenhofska 30, działka nr 243/1 w obrębie P-20, powierzchnia 1544 m²;

Nieruchomości stanowiących własność Miasta Łodzi przeznaczonych do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz użytkownika wieczystego, położonych w Łodzi przy:

1. al. Adama Mickiewicza 7, działka nr 50/27 w obrębie P-30, powierzchnia 2297 m²;
2. ul. Piotrkowskiej 190, działka nr 62/5 w obrębie S-7, powierzchnia 2574 m²;
3. ul. 6 Sierpnia 100, działka nr 36 w obrębie P-17, powierzchnia 4017 m²;
4. ul. Słowiańskiej 1/9, działka nr 8/1 w obrębie G-4, powierzchnia 3560 m²;
5. ul. ks. Jerzego Popiełuszki 4, ul. Maratońskiej 111 i ul. Maratońskiej bez numeru, działki nr 359/66 i 359/74 w obrębie P-23, łączna powierzchnia 127 m²;

PREZYDENT MIASTA ŁODZI

informuje, że w dniach od 24 września 2025 r. do 15 października 2025 r. wywieszane będzie na tablicach ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Łodzi przy ulicy Piotrkowskiej 104 oraz zamieszczone na stronach internetowych Urzędu Miasta Łodzi (www.uml.lodz.pl) Zarządzenie Nr 1920/2025 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 18 września 2025 r. zmieniające zarządzenie w sprawie przeznaczenia do sprzedaży w drodze bezprzetargowej, na rzecz najemców, samodzielnych lokali użytkowych – garaży, usytuowanych w budynkach położonych w Łodzi, stanowiących własność Miasta Łodzi wraz z oddaniem gruntu w użytkowanie wieczyste oraz ogłoszenia ich wykazu.

MISTRZOSTWA EUROPY

WYWALCZYLI MEDALE

Zawodnicy ŁKS-u Łódź Boks na długo zapamiętają Mistrzostwa Europy Juniorów w kickboxingu, rozgrywane we włoskim Lido di Jesolo. Łodzianie wrócili z imprezy z trzema medalami, ale mimo to mogą czuć delikatny niedosyt.

Zawodnicy ŁKS-u Łódź Boks przeszli przez cały turniej jak burza. Michał Magin, Olivier Hojeński i Weronika Śmigielka doszli do finałów swoich kategorii wagowych bez porażki, tocząc po drodze imponujące walki. Na ich drodze nie zabrakło trudnych bojów, ale też absolutnych deklasacji. Walki finałowe nie poszły

jednak po myśli łodzian. Michał Magin musiał uznać wyższość reprezentanta Mołdawii, Olivier Hojeński przegrał z rywalem z Ukrainy, a od Weroniki Śmigielskiej mocniejsza okazała się Chorwatka. Cała trójka zakończyła więc rywalizację z tytułami wicemistrzów Europy w kickboxingu. Mistrzostwa w Lido di Jesolo to kolejne dobre występy zawodni-

ków ŁKS-u Łódź Boks. Wcześniej młodzi Elkaesiacy z dobrej strony pokazywali się na Mistrzostwach Polski Juniorów w boksie czy w Pucharze Świata w kickboxingu.

Mateusz Dęderski
FOT. ŁODZ.PL

Olivier Hojeński

Weronika Śmigielka

Michał Magin

MOTORSPORT

DOBRA FORMA PRZED FINAŁEM

Miko Marczyk i Szymon Gospodarczyk zwyciężyli w 9. Rajdzie Śląska. Załoga ORLEN Team w trakcie całego weekendu prezentowała znakomite tempo, wygrywając odcinek za odcinkiem i budując tym swoją przewagę. Dla Miko i Szymona były to świetne testy przed zbliżającym się finałem sezonu Rajdowych Mistrzostw Europy – Rajdem Chorwacji.

Rywalizacja w 9. Rajdzie Śląska rozpoczęła się od widowiskowego superoesu, który odbył się piątkowego wieczoru w centrum Katowic. Miko Marczyk i Szymon Gospodarczyk rozpoczęli ściganie od zwycięstwa i zostali pierwszymi liderami imprezy. Sobotniego poranka duet ORLEN Team wygrał dwa odcinki specjalne w pięć, a po południu dołożył do tego kolejne cztery, wliczając w to superoes pod Stadionem Śląskim. Załoga kończyła dzień z przewagą ponad 25 sekund nad najbliższymi rywalami. W niedzielę na zawodników czekały dwie pętle

prób „Markłowice Górne”, „Kiczycze” oraz „Województwo Śląskie”. Miko i Szymon zanotowali tam kolejne cztery odcinkowe zwycięstwa. Ostatecznie załoga ORLEN Team sięgnęła po przekonujące zwycięstwo w klasyfikacji generalnej. Dla Miko i Szymona to już trzeci triumf w Rajdzie Śląska, co oznacza, że są w tej statystyce samodzielnymi rekordzistami imprezy. Wynik końcowy jest miłym akcentem,

bowiem Marczyk i Gospodarczyk traktowali Rajd Śląska przede wszystkim jak test przed Rajdem Chorwacji, który rozstrzygnie losy sezonu Rajdowych Mistrzostw Europy. Kolejnym startem załogi ORLEN Team będzie właśnie Rajd Chorwacji. Impreza odbędzie się w dniach 3-5 października i to ona wyłoni nowych mistrzów Europy. Miko Marczyk i Szymon Gospodarczyk aktualnie prowadzą w sezonowej punktacji.

red

FOT. MAT. PRAS.

I LIGA KOSZYKAREK

Wracają koszykarki!

Dobiegło końca pracowite lato w szeregach dwóch łódzkich klubów koszykówek kobiet. ŁKS KK Łódź i Widzew Łódź w przerwie między sezonami przeszły spore zmiany, ale już za chwilę rozpoczną nowe rozgrywki, w których będą celować w wysokie lokaty.

Najwięcej zmian zaszło w szeregach Widzewa. Poprzedni sezon, który zakończył się dla łodzianek

spadkiem z ligi, jest już przeszłością. I to nie tylko dlatego, że dzięki dzięki karcie Widzewianki pozostają w pierwszoligowej stawce. Zespół przejęła Małgorzata Misiuk, a aż osiem zawodniczek w kadrze to nowe twarze. Bazujący na mieszańce młodości i doświadczenia Widzew z pewnością

nie zadowolony się walką o utrzymanie. W pierwszym meczu w sobotę (27 września) Widzew Łódź zagra na wyjeździe z AZS-em Uniwersytet Gdański.

Ewolucja, nie rewolucja

Pod względem zmian w ostatnich miesiącach w ŁKS-ie wiało nudą. W drużynie Piotra Zycha wciąż będzie występować jej trzon z poprzedniego sezonu, a nowymi twarzami są przede wszystkim młode, głodne sukcesów zawodniczki. Sparingi pokazały, że Elkaesianki mogą być w tym sezonie mocnymi konkurentkami w walce o najwyższe miejsca w strefie play-off. Pierwszy mecz ŁKS KK Łódź zagra w sobotę (27 września), mierząc się na wyjeździe z Tęczę Leszno.

Mateusz Dęderski

FOT. MAT. PRAS.

ŁÓDZKA POGODYNKA

ŚRODA

16°C

Imieniny obchodzą:
Gerard, Herman,
Seweryn, Dorota,
Maria, Teodor

24.09

CZWARTEK

16°C

Imieniny obchodzą:
Aurelia, Wincenty,
Władysława, Kamil,
Eufrozyna, Piotr

25.09

Rodzinne miasto

Niezależnie od rozmaitych podchodów i prób krytyki „Ziemia obiecana” w reż. Andrzeja Wajdy okazała się kasowym sukcesem i bezspornie postrzegana była jako wysokiej rangi osiągnięcie artystyczne. Obraz stał się oczywiście polskim kandydatem do Oscara w kategorii „Najlepszy film nieanglojęzyczny”. W marcu 1976 r. „Ziemia obiecana” znalazła się w ścisłej czołówce pretendentów do tej nagrody i była czwartym w historii polskim filmem nominowanym w tej kategorii, po wcześniejszych kandydatach: „Noż w wodzie” w reż. Romana Polańskiego (1963), „Faraon” (1966) Jerzego Kawalerowicza (1966) i „Potopie” (1974) Jerzego Hoffmana. Nie udało się wtedy zdobyć Oscara dla Polski, ale w przypadku obrazu Wajdy sukces wydawał się możliwy i był naprawdę blisko. agr

ROK WŁADYSŁAWA REYMONTA

KIERUNEK HOLLYWOOD

„Ziemia obiecana” była niemal oscarowym pewniakiem

KANALIZACJA POTRZEBNA OD ZARAZ

KARTKA Z KALENDARZA

Budowa kanalizacji w śladzie rzeki Dąbrówki przed ul. Wólcząską oraz wykopy przy ul. Kopernika

24 września 1924 r. Rada Miejska w Łodzi przyjęła uchwałę o rozpoczęciu budowy kanalizacji.

Po zakończeniu I wojny światowej powrócono do planów budowy kanalizacji i wodociągów w naszym mieście wg projektu Williama H. Lindleya z pocz. XX w. W 1909 r. zabrakło jednak funduszy dla tej kluczowej inwestycji. W wielkiej, liczącej ponad pół miliona mieszkańców, przemysłowej aglomeracji do lat 20. XX w. nie było sieci wodociągowej, a co gorsze – kanalizacji. Ważna uchwała Rady Miejskiej z 1924 r. zapoczątkowała proces budowy, w związku z czym w budżecie zarezerwowano na ten cel 5 mln zł, a w magistracie łódzkim utworzono Wydział Kanalizacji i Wodociągów, na którego czele stanął inż. Stefan Skrzywan, współpracownik W. H. Lindleya.

Budowę sieci rozpoczęto w maju 1925 r. Roboty wykonywano głównie ręcznie, zatrudniono przy tym 3 tys. robotników, którzy łopatami drążyli kanały głębokie na 10 m. Plan przewidywał budowę 120 km kanałów. Do 1939 r. powstało 71 km sieci wodociągowej i ponad 105 km

kanalizacji, do których przyłączono ponad 2700 posesji, oraz uruchomiono oczyszczalnię ścieków na Lublinku. Ogromnym wysiłkiem dokonano koniecznego skoku cywilizacyjnego w Łodzi, żeby poprawił się stan sanitarny miasta i rynsztokami nie płynęły już cuchnące ścieki. agr

ŁÓDŹ.pl

DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

Kolejne wydanie w piątek 26 września

POLICYJNY ALFABET

Następca gen. Stanisława Suryn-Masalskiego na stanowisku naczelnika Policji Państwowej w Łodzi – ppłk Bogdan Zbrożek – sprawnie przystąpił do działań organizacyjnych, przy czym dość stanowczo odmawiał władzom samorządowym wpływu na formowanie nowych organów porządkowych. 9 lutego 1919 r. doprowadził do zaprzysiężenia łódzkich funkcjonariuszy do służby w Policji Państwowej – najprawdopodobniej za zgodą MSW.

Biurowo Prezydium PP, którego pracą kierował sekretarz P. Foerster, zostało podzielone na pięć sekcji. Wydział A obejmował referaty: paszportowy, meldunkowy, prasowy, teatrów, kin i zabaw, pozwolenia na broń, szkolny, stróży nocnych oraz registraturę. Wydział B zajmował się handlem i przemysłem, sta-

nem sanitarnym, policją obyczajową, drogowką, rolnictwem i leśnictwem oraz akcjami ratunkowymi. Wydział C sprawował nadzór na sprawami kryminalnymi oraz policją tajną, Wydział D odpowiadał za kwestie związane z wojskiem, a Wydział E stanowiły intendentura, magazyny i księgowość.

Policja kryminalna, która była częścią wydziału Prezydium Policji Państwo-

wej, dość szybko uzyskała pewną autonomię. Przede wszystkim miała własne biuro i areszt przy ul. Olgińskiej 3/5 obecnie (dziś ul. Piramowicza), a przeznaczone na nią fundusze stanowiły osobną pozycję wydatków i były ewidencjonowane poza kosztami utrzymania Prezydium Policji Państwowej i łódzkich komisariatów. Wiosną 1919 r. policja kryminalna w Łodzi miała już prawie 150 funkcjonariuszy służby wywiadowczej, w tym cztery kobiety. agr

ŁÓDZKIE GAWĘDY

Kartka więzienna na dziedzińcu siedziby Policji Kryminalnej w Łodzi przy ul. Olgińskiej 3/5

KRYMINAŁKI ZNAD ŁÓDKI DWORZEC W OGNIU

W dawnej Łodzi najczęściej płonęły fabryki włókiennicze, ale nie tylko. 5 czerwca 1921 r. około godz. 22:00 na rampach towarowych po prawej stronie od Dworca Fabrycznego, w rejonie ul. Targowej, pojawił się ogień. Zawyły syreny fabryczne, informując o pożarze, który objął zabudowania magazynowe na długości pół kilometra. Składy przy rampach zawierały rozmaite towary, np. spore ilości mąki, które próbowały ratować sprowadzone oddziały wojska. Zaczęło się palić od strony wschodniej przy ul. Zagajnikowej (dziś ul. Kopcińskiego), a drewniane, kryte papą magazyny szybko objęły języki ognia. Na szczęście wiał wiatr z północy, dzięki czemu udało się ocalić składy drewna budowlanego po dru-

giej stronie torów przy ul. Węglowej. Największe straty poniósł właściciel Towarzystwa Wysławkowego „Warrant”, spłonęły też tony papieru pakowego i makulatury. Akcja ratunkowa była trudna, bo brakowało dostatecznej ilości wody, ale strażakom pomógł rześisty deszcz. Żar wołoko był tak duży, że wszystkie wagony pociągów osobowych usunięto na odległe boczne tory. Do południa następnego dnia stacja Łódź Fabryczna wyłączona była z ruchu, a dogaszanie pogorzelniska trwało kolejną dobę. Pożar wywołała prawdopodobnie iskra z parowozu, a straty wyniosły kilkanaście miliardów marek polskich. Towarzystwa asekuracyjne wypłaciły poszkodowanym firmom wysokie odszkodowania. agr